

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ

Ουάσιγκτον, 25 Απριλίου 1999
(τοπική ώρα 18.00)

ΣΥΝΟΔΟΣ ΚΟΡΥΦΗΣ ΤΟΥ ΝΑΤΟ
(3^η ημέρα- λήξη εργασιών)

Ο Πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης μετά τη λήξη των εργασιών της Συνόδου Κορυφής του ΝΑΤΟ στην Ουάσιγκτον (πλαισιούμενος από τους υπουργούς Εθνικής Αμυνας Ακη Τσοχατζόπουλο, Εξωτερικών Γιώργο Παπανδρέου και Τύπου και ΜΜΕ Δημήτρη Ρέππα) παραχώρησε συνέντευξη Τύπου στους Έλληνες και ξένους δημοσιογράφους και απάντησε σε ερωτήσεις τους.

Ο Πρωθυπουργός στην εισαγωγική ομιλία του είπε τα εξής:

«Κυρίες και κύριοι,

Στην αρχή της 3^{ης} και τελευταίας ημέρας των εργασιών της Συνόδου Κορυφής του ΝΑΤΟ συναντήθηκαν οι 19 αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων των χωρών-μελών της Συμμαχίας με τους "7" της Ν.Α. Ευρώπης (19+7) δηλαδή με τις όμορες προς τη Γιουγκοσλαβία χώρες: Τη Σλοβενία, την Κροατία, τη Βοσνία – Ερζεγοβίνη, τη Βουλγαρία, τη Ρουμανία, την Αλβανία και την ΠΓΔΜ.

Σκοπός της συνάντησης αυτής ήταν να εκφράσουν οι όμορες χώρες τις αντιλήψεις τους γύρω από το πρόβλημα και τα προβλήματά τους.

Η γραμμή που ακολούθησαν οι χώρες αυτές ήταν περίπου ενιαία.

Πρώτα, εξέφρασαν την ανησυχία τους για τις εξελίξεις, το φόβο μήπως υπάρξει πολιτική αποσταθεροποίηση στην περιοχή και την ανάγκη να επέλθει η ειρήνευση, όσο το δυνατόν ταχύτερα.

Ταυτόχρονα, υπήρξε αποδοχή των μέτρων και των ενεργειών του ΝΑΤΟ και η κύρια επιδίωξη, την οποία προέβλεπαν, ήταν να προχωρήσουν οι διαδικασίες ένταξης, όσων χωρών ενδιαφέρονται, στο ΝΑΤΟ και την Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς και να προωθηθεί περαιτέρω η ήδη υπάρχουσα συνεργασία των χωρών αυτών με το ΝΑΤΟ και την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Επίσης, οι «7» ζήτησαν να υπάρξει ένα σχέδιο για την ανασυγκρότηση της περιοχής, όλων των χωρών εκείνων που υπέστησαν ζημιές και γενικά να βοηθηθεί η ανάπτυξή τους, τα επόμενα χρόνια.

Τονίσθηκε ακόμη και η ανάγκη να προωθηθεί η δημοκρατία στην περιοχή και η δημιουργία μιας κοινωνίας πολιτών.

Από τη συζήτηση αυτή θέλω να επισημάνω ένα-δύο σημεία που πιστεύω πως έχουν σημασία:

- Ο Πρόεδρος της ΠΓΔΜ Κίρο Γκλιγκόροφ ανέφερε ότι η χώρα του δεν πρόκειται να συμφωνήσει στη στάθμευση στρατευμάτων στη χώρα του, τα οποία θα έχουν ως σκοπό επιθετικές ενέργειες κατά της Γιουγκοσλαβίας.
- Η Αλβανία είπε ότι αντιτίθεται ρητά στο διαμελισμό του Κοσσυφοπεδίου και πιστεύει ότι η ειρηνευτική δύναμη που θα εγκατασταθεί εκεί θα πρέπει να είναι υπό την καθοδήγηση ή υπό την εποπτεία του ΝΑΤΟ.

- Η Τουρκία συμφώνησε με την ανάγκη να υπάρξει ένα σχέδιο για την περιοχή. Ανέφερε ρητά το ελληνικό σχέδιο, ότι θέλει να συνεργαστεί και αυτή. Πρόκειται να υπάρξει μια υπηρεσία ανασυγκρότησης, μια συνεχής διάσκεψη γύρω από το θέμα.

Εμείς στη συζήτηση επαναλάβαμε τα κύρια σημεία που είχαμε αναπτύξει και στη συζήτηση για το Κοσσυφοπέδιο:

- ♦ Πολιτική επίλυση της κρίσης, το ταχύτερο δυνατόν.
- ♦ Σχέδιο σταθεροποίησης και ανάπτυξης, το οποίο θα συζητηθεί από τις ίδιες τις ενδιαφερόμενες χώρες, σε μια διάσκεψη που θα πραγματοποιηθεί στην Αθήνα, αλλά και στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με στόχο, βέβαια, εάν υπάρξει πρόοδος από την πλευρά της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όλα τα σχέδια που θα υπάρξουν να συντονισθούν, να ενοποιηθούν ίσως (αυτό θα ήταν το ευκαίριο) και να υπάρξει μια κοινή προσπάθεια.
- ♦ Εντατικοποίηση της ανθρωπιστικής βοήθειας, γιατί δεν είναι μονάχα ένα θέμα προσφύγων, αλλά είναι ένα θέμα πολιτικό. Η ύπαρξη των προσφύγων δημιουργεί πολιτική αστάθεια και θα πρέπει να δούμε και αυτή την πλευρά και να συνειδητοποιήσουμε ότι χρειάζεται ταχύτατη δράση.

Πρόκειται, στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στις 27 Μαΐου, να υπάρξει μια πρώτη συζήτηση γύρω από αυτούς τους σχεδιασμούς.

Θέλω να τονίσω ότι υπήρξε μια γενική αποδοχή από όλους γι' αυτή την προσπάθεια της ανασυγκρότησης και της αντιμετώπισης των ανθρωπιστικών προβλημάτων.

Όπως μου δήλωσαν και οι συμμετασχόντες (στη συνάντηση των «19»+ «7», μεταξύ αυτών, ο Πρόεδρος της Βουλγαρίας Πέταρ Στογιάνοφ, ο Πρόεδρος της Ρουμανίας Εμίλ Κονσταντίνέσκου) θεώρησαν αυτή τη συζήτηση πολύ χρήσιμη, γιατί μπόρεσαν να εκφράσουν και από τη μια μεριά την ανησυχία τους, αλλά και από την άλλη υπήρξε η βεβαιότητα ότι οι χώρες του NATO ενδιαφέρονται και ότι υπάρχει ενδιαφέρον για τη σταθερότητα στην περιοχή. Κανείς δεν θέλει να επεκταθεί η κρίση αυτή και κανείς δεν πιστεύει μάλιστα ότι πρόκειται να επεκταθεί.

Το δεύτερο τμήμα της σημερινής πρωινής Συνόδου αφορούσε τη συνάντηση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συνεργασίας.

Όπως ασφαλώς θα γνωρίζετε, ήδη από το 1994 έχει προωθηθεί η συνεργασία του NATO με 25 χώρες της Ευρώπης και της Κεντρικής Ασίας. Αυτή η συνεργασία αποτελεί μια έκφραση της προσπάθειας του NATO να ξεπεράσει το στενό πλαίσιο που υπήρχε στη διάρκεια του ψυχρού πολέμου, να ανοιχθεί προς τα έξω, να εντάξει περισσότερες χώρες, ώστε να μπορέσει να έχει μια ευρύτερη συνεργασία για την ασφάλεια και τη σταθερότητα στην περιοχή.

Η προσπάθεια αυτή πραγματοποιείται με δύο Προγράμματα:

- Το πρώτο είναι το Πρόγραμμα «**Σύμπραξης για την Ειρήνη**» και,
- Το δεύτερο είναι το «**Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Συνεργασίας**», το οποίο συνεδρίασε σήμερα το πρωί. Στο δεύτερο Πρόγραμμα συμμετέχουν συνολικά 44 χώρες, δηλαδή οι 19 χώρες-μέλη του NATO και άλλες 25.

Αυτό το Συμβούλιο είναι ένα Συμβούλιο πολιτικών διαβουλεύσεων και η συζήτηση αφορούσε πολιτικά θέματα της επικαιρότητας, κυρίως το θέμα του Κοσσυφοπεδίου, αλλά και την ανάγκη στενότερης συνεργασίας, την ανάγκη επαφής με τη Ρωσία και ένταξης της Ρωσίας σε όλη αυτή την προσπάθεια. Οι χώρες του NATO θεωρούν την προσπάθεια αυτή ιδιαίτερα σημαντική, διότι συμμετέχουν από την Ευρώπη χώρες που δεν συμμετέχουν στο NATO και την Ευρωπαϊκή Ένωση. Συμμετέχουν επίσης χώρες, από την πρώην Σοβιετική Ένωση (το Καζακστάν, το Ουζμπεκιστάν, η Γεωργία), δη-

λαδή χώρες οι οποίες δεν πρόκειται ή δεν επιδιώκουν, αυτή τη στιγμή, να ενταχθούν στο ΝΑΤΟ, αλλά διαδραματίζουν ένα ρόλο στην περιοχή.

Το Συμβούλιο αυτό είναι στην ουσία μια μέση λύση, που δίνει στις χώρες αυτές τη δυνατότητα συμμετοχής και έκφρασης γνώμης, χωρίς όμως να συμμετέχουν άμεσα στην αμυντική και στρατιωτική οργάνωση. Θα επανέλθω σ' αυτό το θέμα. Η συζήτηση έδειξε ότι το ΝΑΤΟ δεν περιορίζεται πια στα στενά πλαίσια, αλλά επιδιώκει μια όσο το δυνατόν ευρύτερη συνεννόηση. Και εκεί κοινή πεποίθηση όλων ήταν ότι η προσπάθεια αυτή είναι ιδιαίτερα αποδοτική και πρέπει να συνεχισθεί.

Στη διάρκεια της σημερινής ημέρας είχα μια σειρά από συναντήσεις με αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων άλλων χωρών: Με τον Πρόεδρο της Βουλγαρίας Πέταρ Στογιάνοφ, με τον Πρόεδρο της Αλβανίας κ. Μείντάνι, με τον Πρόεδρο της Ρουμανίας, Εμίλ Κονσταντίνέσκου και με τον Πρωθυπουργό της Νορβηγίας κ. Μπίντεβικ, του οποίου η χώρα προεδρεύει τώρα στον ΟΑΣΕ. Αντικείμενο της συνάντησής μου με τον Πρωθυπουργό της Νορβηγίας ήταν ποιες πρωτοβουλίες μπορεί να πάρει ο ΟΑΣΕ για να ξεπεραστεί η κρίση στο Κοσσυφοπέδιο, να βρεθεί μια ειρηνική λύση. Ο Πρωθυπουργός της Νορβηγίας επεξεργάζεται κάποιες τέτοιες σκέψεις.

Θα ήθελα τώρα να προβώ σε μια γενική αποτίμηση της Συνόδου Κορυφής του ΝΑΤΟ και θα αναφέρω μερικά σημεία:

- ❖ Πρώτο στοιχείο είναι ότι αυτή η Σύνοδος Κορυφής, όταν σχεδιάσθηκε, ήταν μια συνάντηση που θα προχωρούσε σε μια αποτίμηση της εργασίας του ΝΑΤΟ μέχρι σήμερα και ταυτόχρονα θα διέγραφε τις προοπτικές, το νέο πλαίσιο, τις νέες δράσεις. Ήταν, τρόπον τινά, ένας απολογισμός και η διαγραφή των νέων προοπτικών.

Ομως, η Σύνοδος αυτή –και αυτό ήταν φανερό σε όλες τις συζητήσεις– πραγματοποιήθηκε υπό τη σκιά της κρίσης στο Κοσσυφοπέδιο. Δύο πράγματα ήταν εκείνα που έδειξε το Κοσσυφοπέδιο. Το Κοσσυφοπέδιο έδειξε ότι ενώ μέχρι τον τελευταίο καιρό υπήρχε μια αισιοδοξία για τις προοπτικές, υπήρχε μια βεβαιότητα ότι όλα πηγαίνουν καλά και ότι δεν υπάρχουν ιδιαίτερα προβλήματα, διαπιστώθηκε ότι υπάρχουν προβλήματα. Οτι δεν έχουν κυριαρχηθεί οι διάφορες αντιθέσεις που υπάρχουν ακόμη στον ευρωπαϊκό χώρο, ότι από περιφερειακές αντιθέσεις και τοπικά προβλήματα μπορεί να προκύψουν ευρύτερες συγκρούσεις. Συγκρούσεις που θίγουν ή αφορούν ολόκληρη τη Συμμαχία.

Διαπιστώθηκε ότι παρ' όλη την ισχύ που έχει το ΝΑΤΟ, δεν μπορεί να προωθήσει όπως θέλει και όταν θέλει την ειρηνική επίλυση των διαφορών. Οτι οι πολεμικές επιχειρήσεις, παρ' όλο που το ΝΑΤΟ έχει σημαντική ισχύ, παρουσιάζουν δυσκολίες και ότι τα πράγματα δεν είναι πάντα τόσο εύκολα, όσο ίσως φαντάζονται μερικοί. Υπάρχουν αναμετρήσεις και το πολιτικό στοιχείο σ' αυτές τις αναμετρήσεις παίζει έναν ιδιαίτερο ρόλο.

Το ΝΑΤΟ στις συζητήσεις αυτές έδειξε αποφασισμένο να πετύχει, όσον αφορά την κρίση του Κοσσυφοπεδίου, τους στόχους που έχει διαγράψει:

- Να θέσει τέλος στην εθνική κάθαρση.
- Να επιστρέψουν οι πρόσφυγες στις εστίες τους.
- Να απομακρυνθούν οι στρατιωτικές και αστυνομικές δυνάμεις της Γιουγκοσλαβίας από το Κοσσυφοπέδιο.
- Να υπάρξει μια ειρηνευτική δύναμη, που θα επιτρέψει την επιστροφή των προσφύγων και θα διασφαλίσει την ειρήνευση στην περιοχή και,
- Να υπάρξει μια πολιτική λύση στην κρίση, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του Ραμππουγιέ.

Όλα αυτά είναι τα γνωστά σημεία. Αυτά τα γνωστά σημεία δεν τέθηκαν υπό αμφισβήτηση, αντιθέτως επαναβεβαιώθηκαν.

Ωστόσο, θα ανέμενε κανείς ότι η συζήτηση θα σταματούσε εκεί και δεν θα είχε και περισσότερους προβληματισμούς και αυτό, επειδή, τις τελευταίες μέρες, υπήρξαν δηλώσεις ότι «θα προχωρήσουμε, θα πετύχουμε, θα νικήσουμε κ.λπ». Παρ' όλα αυτά, υπήρχε η αίσθηση ότι τα πολεμικά μέσα δεν επαρκούν, ότι χρειάζονται ταυτόχρονα και διπλωματικές προσπάθειες, ότι παίζουν σημαντικό ρόλο τα πολιτικά μέσα και πρέπει να ενταθεί η διπλωματική προσπάθεια. Αυτό ειπώθηκε ρητά και από τον Γενικό Γραμματέα του ΝΑΤΟ Ξαβιέ Σολάνα (ο οποίος προήδρευε των διαβουλεύσεων), όπως ρητά αναγνωρίστηκε και από πολλούς συμμετέχοντες, καθώς και από τον Πρόεδρο των ΗΠΑ Μπιλ Κλίντον.

Το ζητούμενο, βέβαια, είναι πώς θα γίνουν αυτές οι ειρηνευτικές προσπάθειες, από πού θα ξεκινήσουν, με ποια μέσα. Εκεί δεν διατυπώθηκαν και πολλές προτάσεις. Αφ' ενός μεν από πλευράς ΝΑΤΟ, αφ' ετέρου δε λόγω ελλείψεως ικανής γνώσης της κατάστασης ή των προθέσεων της άλλης πλευράς.

Ο Πρωθυπουργός της Ρωσίας Βίκτορ Τσερνομίριν, όπως γνωρίζετε, συναντήθηκε με τον Πρόεδρο της Γιουγκοσλαβίας Σλόμπονταν Μιλόσεβιτς. Από τη συνάντηση αυτή προέκυψαν αντιφατικές πληροφορίες και αντιφατικές δηλώσεις. Γι' αυτό και ο Καγκελάριος της Γερμανίας Γκέρχαρντ Σρέντερ πρόκειται να συναντήσει τον κ. Τσερνομίριν, στις αρχές της επόμενης εβδομάδας. Υπάρχει και πρόθεση να κληθεί ο κ. Τσερνομίριν να έρθει στην Ευρωπαϊκή Ένωση για να εξηγήσει πώς ακριβώς έχει η κατάσταση και να διαπιστωθεί ποια συνέχεια θα υπάρξει.

Αυτά σε σχέση με το Κοσσυφοπέδιο.

Θα ήθελα, όμως, να τονίσω ένα σημείο που έχει ιδιαίτερη σημασία για μας: **Η επικρατήσασα άποψη στη Σύνοδο Κορυφής του ΝΑΤΟ** (αναφέρθηκα και στη χθεσινή συνέντευξή μου) **είναι ότι δεν πρέπει να υπάρξει αλλαγή συνόρων.** Αυτό ήταν κάτι το οποίο σε πολλές περιπτώσεις τονίσθηκε από πολλούς παρόντες.

Με την ευκαιρία αυτή θέλω να ανακοινώσω, αν δεν το γνωρίζετε ήδη, ότι 6 φορτηγά αυτοκίνητα με ανθρωπιστική βοήθεια αφίχθησαν σήμερα γύρω στις 13.00 τοπική ώρα Πρίστινας (14.00 ώρα Ελλάδας) και έχει ήδη ξεκινήσει η διαδικασία εκφόρτωσης υλικού.

Ανέφερα αυτό το γεγονός στη διάρκεια του σημερινού γεύματος και από πολλές πλευρές ζητήθηκαν πληροφορίες και εξήγησα τη διαδικασία με την οποία έγιναν αυτά. Άλλες χώρες ζήτησαν να έρθουν σε επαφή και θα έρθουν σε επαφή με το ελληνικό υπουργείο Εξωτερικών, για να προωθήσουν με τις ίδιες διαδικασίες ανθρωπιστική βοήθεια στο Κοσσυφοπέδιο.

Θέλω και πάλι να τονίσω ότι η βοήθεια αυτή προορίζεται και για τους Κοσσοβάρους και για τους Σέρβους του Κοσσυφοπεδίου. Τα φορτηγά αυτά πήγαν στην Πρίστινα μετά από συνεννοήσεις που είχαμε με τη γιουγκοσλαβική κυβέρνηση. Η κίνηση αυτή έτυχε αναγνώρισης από όλους τους παρισταμένους.

- ❖ Ένα δεύτερο χαρακτηριστικό της Συνόδου Κορυφής του ΝΑΤΟ είναι ότι η ευρωατλαντική συνεργασία έχει εξελιχθεί σε μια ευρύτατη συνεργασία. Αναφέρθηκα προηγουμένως στο ευρωατλαντικό συμβούλιο συνεργασίας και τη σύμπραξη για την ειρήνη. Ανέφερα ότι υπάρχουν 44 (19+25) χώρες και θέλω να σημειώσω ότι στις 44 αυτές χώρες συμμετέχουν χώρες που υπήρχαν πριν, όπως η Βουλγαρία και η Ρουμανία οι οποίες ανήκαν στο σοβιετικό στρατόπεδο και χώρες που δεν υπήρχαν πριν, όπως η Ουκρανία, το Ουζμπεκιστάν, το Καζακστάν, η Γεωργία, οι οποίες αν υπήρχαν δεν θα συμμετείχαν. Η παρουσία τους δείχνει ότι δεν υπάρχει πια η διαχωριστική γραμμή ανάμεσα στα δύο μέτωπα, ανάμεσα στην Ανατολική και τη Δυτική Ευρώπη. Η παρουσία τους δείχνει ότι έχουν ξεπεραστεί οι παλιές αντιθέσεις. Στο σημερινό γεύμα, για παράδειγμα, με

αρκετή δόση χιούμορ διαπιστώθηκε, ότι παρευρίσκοντο στη σημερινή συνάντηση πέντε πρώην μέλη του Πολιτικού Γραφείου του ΚΚΣΕ! Πράγμα το οποίο δεν θα ήταν ούτε δυνατό, ούτε θα το είχε φανταστεί ποτέ κανείς ότι θα συμμετείχαν τα μέλη αυτά σε μια συνάντηση του ΝΑΤΟ. Δείχνει, λοιπόν, ότι έχουν ξεπεραστεί οι παλιές αντιθέσεις, ότι υπάρχει η αίσθηση ενός κοινού μέλλοντος και επίσης ότι υπάρχει η ανάγκη πληροφόρησης, διαφάνειας, περισσότερης εμπιστοσύνης και μιας συνεχούς συζήτησης στα θέματα ασφάλειας και άμυνας. Η ασφάλεια και η άμυνα δεν αφορά πια έναν περιορισμένο κύκλο χωρών. Η ασφάλεια και η άμυνα, στον ευρωπαϊκό χώρο και στον ευρωασιατικό χώρο, ανήκει πια σε ένα διευρυμένο κύκλο χωρών. Δεν χωρούν – και αυτό το τόνισαν όλες οι χώρες – οι διαχωριστικές γραμμές και διακρίσεις. Γι' αυτό και οι χώρες αυτές ήταν αντίθετες όσον αφορά την εν μέρει απαιτούμενη προεργασία στη συμμετοχή σ' αυτές τις διαδικασίες.

Επίσης, καταδείχθηκε στη συζήτηση ότι, στο σημερινό κόσμο δεν χωρούν εγωκεντρικές συμπεριφορές, άκρατοι εθνικισμοί, αδιαφορία στην ανάγκη ειρήνης και συνεργασίας. Αυτά είναι χαρακτηριστικά ενός κόσμου, που τείνει να ξεπεραστεί και όλοι πρέπει να συνεργαστούν για την υπέρβασή τους. Παρά τη βία που υπάρχει ακόμη (το Κοσσυφοπέδιο είναι απόδειξη αυτής της βίας) δημιουργούνται νέοι δεσμοί και η πεποίθηση είναι ότι ενισχύεται η ειρήνη.

- ❖ Όσον αφορά κάποια **ειδικά θέματα**, επειδή μίλησα για το ΝΑΤΟ και τη συμμετοχή περισσότερων χωρών, θα ήθελα να αναφέρω τα εξής:

Είναι γνωστό ότι η Ελλάδα είχε υποστηρίξει ότι θα πρέπει να συμμετάσχουν στο ΝΑΤΟ και οι βαλκανικές χώρες που το επιθυμούν. Και η πρότασή μας αυτή αφορούσε κυρίως την ένταξη της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας στο ΝΑΤΟ και την Ευρωπαϊκή Ένωση, υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις που θέτει η τελευταία.

Όσον αφορά το ΝΑΤΟ μετά τη Σύνοδο της Μαδρίτης, αυτό φαινόταν μια αρκετά μακρινή πιθανότητα, διότι μετά την ένταξη των τριών νέων μελών (της Τσεχίας, της Ουγγαρίας και της Πολωνίας), το ΝΑΤΟ δεν ήθελε να δώσει συνέχεια.

Η Σύνοδος της Ουάσιγκτον έδειξε ότι έχουν αλλάξει άρδην τα πράγματα. Και αν ακόμη δεν ελήφθη (που ήταν φυσικό να μη ληφθεί) μια απόφαση για την ένταξη άλλων χωρών στη Συμμαχία, το ΝΑΤΟ τόνισε ότι για την προώθηση των θεμάτων ασφάλειας και συνεργασίας θα πρέπει αυτά να εξετασθούν και να προχωρήσουν οι διαδικασίες. Και πάντως, αποφάσισε να υπάρχει μια μονιμοποίηση των σχέσεων, μια συνάντηση των μελών του ΝΑΤΟ με τις χώρες της περιοχής.

Για το σκοπό αυτό, το ΝΑΤΟ θα προωθήσει την περιφερειακή συνεργασία στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συνεργασίας, θα υπάρξουν ειδικά προγράμματα του ΝΑΤΟ για συνεργασία σε θέματα ασφάλειας, θα υπάρξουν ειδικές περιφερειακές δράσεις στο πλαίσιο του Προγράμματος «Σύμπραξη για την Ειρήνη» και συντονισμός της διμερούς βοήθειας που δίνεται από διάφορες χώρες. Δηλαδή στην ουσία έχει προχωρήσει αυτή η ιδέα ότι ο χώρος αυτός χρειάζεται να έχει τη στενή επαφή και συνεργασία, να ενταχθεί για να μπορέσει να υπάρχει ένα σύστημα ασφάλειας πιο ολοκληρωμένο.

Ένα δεύτερο σημείο που θα ήθελα να τονίσω είναι ότι στις ανακοινώσεις και τις συζητήσεις δόθηκε ιδιαίτερη σημασία στα προβλήματα της Ν.Α. Ευρώπης. Η Ν.Α. Ευρώπη, όσον αφορά την Ευρωπαϊκή Ένωση, ήταν κάτι πολύ μακρινό, κάτι που δεν την είχε απασχολήσει. Στις επίμονες δικές μας προτροπές ότι θα πρέπει να αποτελέσει ένα σημείο προσοχής, δόθηκε τελικώς μια καταφατική απάντηση.

Και στη σημερινή συνάντηση οι χώρες του NATO υπογράμμισαν τη σημασία που έχει η συνεργασία για την ασφάλεια στα Βαλκάνια με την Ευρωπαϊκή Ένωση, με τον ΟΑΣΕ και τα Ηνωμένα Έθνη. Τονίστηκε ότι οι διεθνείς οργανισμοί, οικονομικοί ιδίως οργανισμοί, πρέπει να αναλάβουν πρωτοβουλίες για την ανασυγκρότηση της περιοχής και χαιρετίστηκαν αυτά τα διάφορα σχέδια τα οποία ανέφερα.

Σε σχέση με τις γενικότερες συζητήσεις που αφορούσαν το NATO, σας μίλησα χθες, δεν θέλω να επανέλθω σ' αυτά τα θέματα του νέου πλαισίου, των νέων προοπτικών. Δύο ή τρία σημεία να επισημάνω:

- ✓ Το πρώτο είναι το εξής: Όπως ίσως θυμόσαστε υπήρχε μια συζήτηση εάν το ίδιο το NATO θα έχει μόνο του τη δυνατότητα πρωτοβουλιών για τη διαχείριση κρίσεων, τη δυνατότητα επιχειρήσεων για την αντιμετώπιση τοπικών διενέξεων ή αυτό θα πρέπει να γίνεται σε συνεργασία με τα Ηνωμένα Έθνη. Επικράτησε η δεύτερη άποψη σαφώς. Και επικράτησε και στα ανακοινωθέντα που εκδόθηκαν, αλλά και όλο το πνεύμα των συζητήσεων αυτό ήταν: Αναγνωρίστηκε η κύρια ευθύνη του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών για τη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας. Αναγνωρίστηκε η ανάγκη συνεργασίας με τα Ηνωμένα Έθνη για την πρόληψη κρίσεων, τη διαχείριση επιμέρους επιχειρήσεων, ιδίως των ειρηνευτικών και ανθρωπιστικών αποστολών. Δηλαδή, η άποψη που είχε εκφράσει η Ελλάδα στις προκαταρκτικές συζητήσεις ήταν άποψη που μπορώ να πω ότι έγινε αποδεκτή. Τα Ηνωμένα Έθνη είναι το κύριο νομιμοποιητικό όργανο, το κύριο νομιμοποιητικό σώμα για δράσεις που αναλαμβάνονται και έχουν, πέρα από τη συνεννόηση, τη συνεργασία κ.λ.π., ένα χαρακτήρα επιχειρησιακό.
- ✓ Ένα δεύτερο σημείο είναι η ιδιαίτερη σημασία που δόθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στις δράσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ). Υπάρχουν αναφορές στην ευρωπαϊκή ταυτότητα ασφάλειας και άμυνας (ESDI). Η ESDI όπως συμφωνήθηκε στο Βερολίνο συνεχίζει να είναι ζητούμενο. Υπάρχει η επιθυμία να διαμορφωθεί, να αναληφθούν πρωτοβουλίες, να υπάρξει ένας πρόσθετος πόλος, ο οποίος θα στηρίξει τις δράσεις των ευρωπαϊκών χωρών.
- ✓ Και τέλος, αναγνωρίστηκε η αναγκαιότητα του Μεσογειακού Διαλόγου. Δηλαδή, πέρα από την επαφή και τη διεύρυνση προς την Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη θα πρέπει να υπάρξουν και γέφυρες προς τη Μεσόγειο για να υπάρχει και εκεί ένα πλέγμα σχέσεων, το οποίο κατοχυρώνει την ειρήνη.
- ✓ Στις χθεσινές δηλώσεις μου αναφέρθηκα στο ρόλο του NATO ή την αναγκαιότητα στις δυνατότητες ή υποχρεώσεις, στους διάφορους κινδύνους ή ελλείψεις που υπάρχουν, δεν θα επανέλθω. Θα πω μονάχα το εξής: Στη συζήτηση του αν συμφωνούμε ή όχι με όλες αυτές τις διαδικασίες, αν ακολουθούμε ή όχι, αν συμβάλλουμε ή όχι, υπάρχει για μας μια απλή και σαφής απάντηση:

Καθοριστική είναι η προώθηση των αξιών μας, η προώθηση της δημοκρατίας, της δικαιοσύνης, της ευημερίας και προπαντός της ειρήνης.

Καθοριστικό για μας είναι το συμφέρον της χώρας. Το πού, το πώς —όπως είπα χθες— θα μεγιστοποιήσουμε τις προσπάθειές μας, πώς θα προασπίσουμε το εθνικό συμφέρον μας, εξαρτάται πάντα από τις ειδικές περιπτώσεις. Η επιδίωξή μας, μέσα σ' αυτό το πλαίσιο των σχέσεων, είναι να υπερασπίσουμε τα εθνικά μας συμφέροντα, να προωθήσουμε την ισχυρή Ελλάδα.

Αυτό κάναμε αυτές τις μέρες εδώ. Πιστεύω ότι μέσα από αυτές τις διαδικασίες η Ελλάδα βγήκε πιο ενισχυμένη, γιατί αναγνωρίσθηκαν και ο ιδιαίτερος ρόλος της στην κρίση του Κοσσυφοπέδιου και η συμβολή της για την ειρήνευση στην περιοχή.

Είχαμε πει στην Ελλάδα ότι η χώρας μας έχει μια διπλή ταυτότητα. Είναι και χώρα – μέλος της Ε.Ε. και του ΝΑΤΟ, αλλά είναι και χώρα που ανήκει στα Βαλκάνια. Θα πρέπει να αναπτύξει δράσεις και προς τις δύο κατευθύνσεις για να είναι αξιόπιστη. Διαπιστώσαμε, λοιπόν, ότι πράγματι είμαστε αξιόπιστοι. Κανένας δεν αμφισβήτησε το δικό μας ρόλο. Αντίθετα ο δικός μας ρόλος, η δική μας συμβολή επικροτήθηκαν από όλες τις πλευρές.

Είμαι στη διάθεσή σας για ερωτήσεις».

ΑΘ. ΕΛΛΙΣ (ΑΝΤΕΝΝΑ): Κύριε Πρόεδρε, μιλήσατε και χθες γι' αυτό, αλλά θέλω μια διευκρίνιση. Είπατε ότι θα υπάρξει συνεργασία ανάμεσα στα Η.Ε. και το ΝΑΤΟ για επιχειρήσεις στο μέλλον. Συνεργασία ή έγκριση; Σε ποιο βαθμό θα ζητάτε έγκριση του Συμβουλίου Ασφαλείας;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Υπάρχει αναφορά στα κείμενα του ΝΑΤΟ, στον Καταστατικό Χάρτη των Η.Ε., ο οποίος προβλέπει ότι το Συμβούλιο Ασφαλείας παίρνει τις σχετικές αποφάσεις.

ΑΘ. ΕΛΛΙΣ (ΑΝΤΕΝΝΑ): Πώς απαντάτε στην επιλογή του κ. Τζέμ, πριν από λίγη ώρα, να επαναφέρει το θέμα της υποστήριξης της Ελλάδας στο ΡΚΚ και την τρομοκρατία. Ερωτηθείς απάντησε ότι έχει δημιουργηθεί ένα νέο πρόβλημα στις ελληνοτουρκικές σχέσεις και αυτό είναι η υποστήριξη της Ελλάδας στους τρομοκράτες.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Είναι γνωστό ότι εμείς δεν υποστηρίζουμε το ΡΚΚ. Είναι γνωστό ότι εμείς δεν θέλουμε να «κουρδοποιήσουμε» τις ελληνοτουρκικές σχέσεις. Είναι γνωστό ότι δεν προσφέρουμε καμιά βοήθεια στις όποιες οργανώσεις αγωνίζονται με ένοπλα μέσα στην Τουρκία. Εμείς έχουμε πει στους Τούρκους –κι εγώ προσωπικά ανέπτυξα στον κ. Γιλμάζ - ότι είμαστε μια ελεύθερη χώρα και σε μια ελεύθερη χώρα κάθε οργάνωση μπορεί ελεύθερα να αναπτύσσει τις απόψεις της. Αυτό, λοιπόν, συμβαίνει και στην Ελλάδα και υπάρχει μεγάλη διαφορά από την ελεύθερη ανάπτυξη απόψεων και γνώμης μέχρι την οργάνωση εχθροπραξιών και πολεμικών εκδηλώσεων. Αυτό δεν συμβαίνει στην Ελλάδα. Τω έχουμε πει πολλές φορές και δεν υπάρχει καμιά απόδειξη γι' αυτό.

Ν. ΦΙΛΗΣ (ΑΥΓΗ): Κύριε Πρόεδρε, επισήμως στη συνάντηση των ηγετών έγινε συζήτηση για το θέμα των χερσαίων δυνάμεων. Διότι ανεπισήμως –και αν κρίνουμε και από τον αμερικανικό Τύπο- η απόφαση για το Κοσσυφοπέδιο εντάσσεται από τον αμερικανικό Τύπο στην προοπτική χερσαίων δυνάμεων. Έχετε κάποια εικόνα εσείς; Και συναφώς, στις επαφές που είχατε είτε εσείς, είτε οι άλλοι Υπουργοί με τους Αμερικανούς ομολόγους τους, υπήρξε αίτημα για περαιτέρω διευκολύνσεις στις στρατιωτικές επιχειρήσεις από την πλευρά της Ελλάδος;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Υπήρξαν βεβαίως συζητήσεις και μετά από αυτές τις συζητήσεις διαπιστώθηκε ότι αυτή τη στιγμή δεν υπάρχει τέτοιο θέμα, δεν είναι ανάγκη να συζητηθεί και ότι δεν προκύπτει πως θα πρέπει να συζητηθεί. Αρα, το θέμα αυτό είναι εκτός ημερήσιας διάταξης. Αυτή είναι η διαπίστωση από τις συζητήσεις. Δεν τέθηκε από την αμερικανική πλευρά κάποιο θέμα περαιτέρω διευκολύνσεων ή ενισχύσεων.

Δ. ΑΠΟΚΗΣ (ΤΟ ΒΗΜΑ): Κύριε Πρόεδρε, καθ' όλη τη διάρκεια της Συνόδου Κορυφής, όπως αναφέρατε και σήμερα, από τουρκικής πλευράς είχαμε πολλά κολακευτικά σχόλια για το ρόλο της Ελ-

λάδας και για τη συνεργασία που υπάρχει μεταξύ των δύο χωρών στα Βαλκάνια και στο θέμα του Κοσσόβου. Νομίζετε ότι αυτό θέτει μια καλή βάση για μια καλύτερη μελλοντική συνεργασία;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Τα πράγματα πρέπει να τα βλέπουμε όπως έχουν. Μερικοί πιστεύουν ότι επειδή υπάρχουν τα εθνικά θέματα με την Τουρκία σε όλους τους άλλους τομείς υπάρχει εχθρότητα, δεν υπάρχει συνεννόηση, δεν έχουμε απόψεις οι οποίες συμπίπτουν κ.τ.λ. Δεν συμβαίνει αυτό. Με την Τουρκία υπάρχουν ορισμένα θέματα τα οποία είναι ανοικτά, αλλά υπάρχουν και πολλά άλλα θέματα για τα οποία υπάρχει σύμπτωση απόψεων. Πρέπει να καταλάβουμε ότι παρ' όλο ότι υπάρχουν προβλήματα, είναι δυνατόν ως γειτονικές χώρες να συνεργαστούμε για την αντιμετώπιση κάποιων κοινών θεμάτων.

ΑΘ. ΠΑΠΑΡΗΓΑΣ (ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ): Κύριε Πρόεδρε, γενικά έχει λεχθεί πολλές φορές, έχει λεχθεί και σε αυτήν εδώ τη Σύνοδο και από εσάς προσωπικώς και μάλιστα ως ένα βαθμό επαναλήφθηκε και σε αυτή τη συνέντευξη Τύπου, ότι η χώρα μας έχει μια ειδική θέση ως μέλος και του ΝΑΤΟ και της Ε.Ε. και των Βαλκανίων, με την έννοια φαντάζομαι αυτό λέγεται ότι αυτό αποτελεί πλεονέκτημα για τη χώρα μας. Ακουσα, σήμερα, να λέτε, αλλά όχι μόνο σήμερα, ότι η χώρα μας κινείται για να επισπεύσει την ένταξη των υπολοίπων βαλκανικών χωρών και στο ΝΑΤΟ και την Ε.Ε.. Αν αυτό τελικά συμβεί, αυτό δεν θα σημάνει πιθανώς την απώλεια ενός σοβαρού, στα μάτια της κυβέρνησης, πλεονεκτήματος για τη χώρα μας; Και αν αυτό συμβαίνει, γιατί πρέπει να είμαστε τόσο βιαστικοί να εντάξουμε και τους άλλους;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Εμείς αναφέρουμε το γεγονός της λεγόμενης διπλής ταυτότητας, ας το πω έτσι, για να επισημάνουμε ότι έχουμε και δυνατότητες και υποχρεώσεις σε δύο κατευθύνσεις. Συμφωνώ μαζί σας ότι αυτή τη στιγμή είναι πλεονέκτημα. Αλλά, θα πρόσθετα ότι πολύ μεγαλύτερο πλεονέκτημα για όλους μας θα ήταν να υπήρχε στα Βαλκάνια μια κατάσταση η οποία θα εγγυάται σταθερότητα, συνεργασία, ειρήνη. Δηλαδή, μια κατάσταση η οποία «σπρώχνει» τις βαλκανικές χώρες και προς την ανάπτυξη και προς τη συνεργασία. Διότι αν για παράδειγμα, είναι μέλη της Ε.Ε., πολύ πιο δύσκολα μπορεί να έχουν τριβές οι οποίες οδηγούν σε αναμετρήσεις ή αποκλείεται να έχουν τριβές που οδηγούν σε αναμετρήσεις και άρα αυτό συμφέρει και εμάς. Δεν πρέπει να βλέπουμε το θέμα, κ. Παπαρήγα, κοντόφθαλμα, με την έννοια ότι τώρα μας συμφέρει κάτι. Μας συμφέρει πολύ περισσότερο, η περιοχή να βρίσκεται σε μεγάλη ανάπτυξη και συνεργασία, γιατί εκεί εμείς θα διαδραματίσουμε τον κύριο ρόλο.

Ν. ΜΕΛΕΤΗΣ (ΕΘΝΟΣ): Κύριε Πρόεδρε, επανέρχομαι στο προηγούμενο θέμα για τη νομιμοποίηση των αποφάσεων της Συμμαχίας. Και καθώς εδώ στο κείμενο βλέπω ότι προβλέπεται μόνον...

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Σε ποιο κείμενο βλέπετε;

Ν. ΜΕΛΕΤΗΣ : Στο τελικό ανακοινωθέν.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Σας παρέπεμψα όμως στην Ιδρυτική Συνθήκη του ΝΑΤΟ και τη δήλωση του Βερολίνου του 1994. Λοιπόν, τα κείμενα αυτά είναι σε συνάρτηση το ένα με το άλλο.

Ν. ΜΕΛΕΤΗΣ: Εν πάση περιπτώσει, θέλω να σας ρωτήσω εάν η απόφαση για βομβαρδισμό της Γιουγκοσλαβίας και η απόφαση για ναυτικά μέτρα εναντίον της Γιουγκοσλαβίας καλύπτονται από κάποια απόφαση του Συμβουλίου Ασφαλείας των Η.Ε. ή αν πρόκειται για μια νέα μορφή, μια υλοποίηση του νέου στρατηγικού δόγματος του ΝΑΤΟ;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Η πλειοψηφία των μελών του ΝΑΤΟ θεωρεί ότι οι ενέργειες καλύπτονται από απόφαση του Συμβουλίου Ασφαλείας.

Ν. ΦΙΛΗΣ: Εμείς τι είπαμε;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Εμείς δηλώσαμε ότι θα προτιμούσαμε να ξαναπάει το θέμα στο Συμβούλιο Ασφάλειας. Η πλειοψηφία είπε ότι δεν θεωρεί ότι αυτό είναι αναγκαίο.

Γ. ΧΑΡΒΑΛΙΑΣ (ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ): Κύριε Πρόεδρε, μια ερώτηση και μια διευκρίνηση. Θα ήθελα να κάνετε ένα σχόλιο για τη δήλωση του Γ.Γ. του ΝΑΤΟ Χαβιέ Σολάνα, ότι στο νέο πλαίσιο διεθνών σχέσεων που δημιουργείται ή που ο ίδιος φαντάζεται, τα ανθρώπινα και μειονοτικά δικαιώματα, η προάσπισή τους, θα αποδειχθούν ισχυρότερα ακόμη και από αυτή καθ' εαυτή την εδαφική ακεραιότητα των χωρών.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Δεν την άκουσα αυτή τη δήλωση.

Γ. ΧΑΡΒΑΛΙΑΣ: Είναι πρωτοσέλιδη στους LOS ANGELES TIMES.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Δεν ξέρω τί έγραψαν οι LOS ANGELES TIMES. Δεν την άκουσα, δεν την ξέρω, δεν μπορώ να τη σχολιάσω. Τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι ιδιαίτερα σημαντικά. Τα μειονοτικά δικαιώματα είναι ιδιαίτερα σημαντικά, αλλά εξίσου σημαντική είναι και η εδαφική ακεραιότητα της κάθε χώρας και η ανεξαρτησία της, γιατί το ένα συναρτάται με το άλλο.

Γ. ΧΑΡΒΑΛΙΑΣ: Και μια διευκρίνιση. Είπατε ότι η Αλβανία ζήτησε να μην υπάρξει διαμελισμός του Κοσσυφοπεδίου. Μήπως από τη συνάντηση με τον κ. Μείντάνι, καταλάβατε σε τίνος χέρια βλέπει το Κοσσυφοπέδιο η Αλβανία; Ανεξάρτητο, σερβικό ή αλβανικό;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Ο κ. Μείντάνι δεν μου ανέφερε στη συζήτηση αυτή ότι βλέπει το Κοσσυφοπέδιο αλβανικό. Δεν μου ανέφερε ότι σκέπτεται η Αλβανία να προσαρτήσει το Κοσσυφοπέδιο. Ο κ. Μείντάνι στη συζήτηση την οποία είχα, ανέφερε την ανάγκη να έχει ο πληθυσμός του Κοσσυφοπεδίου όλα τα δικαιώματα τα οποία έχουν οι μειονότητες και να υπάρξει αυτονομία. Αυτά μου ανέφερε εμένα προσωπικά. Όπως μου λέει ο κ. Παπανδρέου, η επίσημη θέση της Αλβανίας δεν είναι η αλλαγή συνόρων.

Μ. ΙΓΝΑΤΙΟΥ (ΜΕΓΑ): Κύριε Πρόεδρε, είχατε δεκάδες συναντήσεις με αρχηγούς κρατών και Κυβερνήσεων εδώ. Με τον κ. Κλίντον συναντηθήκατε δυο-τρεις φορές. Θέσατε το Κυπριακό και σε ποιο πλαίσιο;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Με τον κ. Κλίντον συζήτησα το Κυπριακό. Το είπα χθες. Και τόνισα την ανάγκη να εφαρμοστούν οι αποφάσεις των Η.Ε., να προχωρήσει το θέμα της επίλυσης του πολιτικού προβλήματος και ταυτόχρονα να προχωρήσει η πρόταση του κ. Κληρίδη για την αποστρατικοποίηση του νησιού. Το Κυπριακό το έθεσα σήμερα και στο Νορβηγό πρωθυπουργό, ως επικεφαλής του ΟΑΣΕ.

Κ. ΠΑΠΠΑ (ΕΞΠΡΕΣ): Είπατε ότι η Ελλάδα βγήκε ενισχυμένη από αυτή τη Σύνοδο, με την έννοια ότι αναγνωρίστηκε ο ιδιαίτερος ρόλος της τον οποίο διαδραματίζει στην περιοχή, καθώς και η συμβολή της. Δεδομένου ότι η Ελλάδα έχει αξιοπιστία και προς τους Κοσσοβάρους και προς τους Σέρβους, θα ήθελα να σας ρωτήσω αν υπάρχει κάποια περαιτέρω ενθάρρυνση από εδώ για ελληνική πρωτοβουλία.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Πρώτα απ' όλα ανέφερα το παράδειγμα με τα φορτηγά που πήγαν στο Κοσσυφοπέδιο, ως ένα παράδειγμα που δείχνει ότι εμείς μπορούμε να αναπτύξουμε κάποιες δράσεις που

δεν μπορούν να αναπτύξουν οι άλλοι. Θέλω να αναφέρω ενδεικτικά ότι και ο Αυστριακός Καγκελάριος κ. Κλίμα ήρθε αμέσως μετά και μου είπε ότι μαζί με την Ελβετία προσπαθεί εδώ και αρκετό καιρό να στείλει στο Κοσσυφοπέδιο ανθρωπιστική βοήθεια, ότι η Γιουγκοσλαβία δεν δέχθηκε την αποστολή αυτή από τον Ερυθρό Σταυρό και ως εκ τούτου προσανατολίζεται τώρα, μέσω ημών, να στείλει ανθρωπιστική βοήθεια στο Κοσσυφοπέδιο. Αυτό δείχνει ότι βλέπουν θετικά τον δικό μας ρόλο. Και όσον αφορά και τα πολιτικά θέματα είχα επανειλημμένα αναφορές από άλλους συναδέλφους πρωθυπουργούς να προσπαθήσουμε κι εμείς να βοηθήσουμε στην επίλυση της κρίσης. Αλλά, έχω τονίσει από παλιά και στην Ελλάδα ότι οι δικές μας πρωτοβουλίες πρέπει να είναι πρωτοβουλίες που να έχουν τη συμφωνία και άλλων, να στηρίζονται και από άλλους σε ένα ευρύτερο πλαίσιο, για να μην είναι μοναχικές επιδιώξεις οι οποίες δεν έχουν αποτέλεσμα. Και θέλω, επίσης, να τονίσω ότι χρειάζεται, όταν εμείς δράσουμε, να δράσουμε κατά τέτοιο τρόπο, ώστε μιας που έχουμε αξιοπιστία και στις δύο πλευρές —όπως αναφέρατε κα Παππά— να διατηρήσουμε αυτή την αξιοπιστία. Χρειάζεται, λοιπόν, προσοχή. Δεν είναι κάτι το οποίο μπορεί να γίνει εύκολα. Δηλαδή, απλώς να γίνουν συζητήσεις, χωρίς κάποια κατάληξη, χωρίς κάποια θετικά αποτελέσματα. Εχουμε, ήδη, δει ότι δυο προσπάθειες της Ρωσίας έχουν δημιουργήσει ερωτηματικά και έτσι έχουν τεθεί ερωτήματα, αν από την πλευρά της Ρωσίας μπορεί να προχωρήσει μια τέτοια πρωτοβουλία.

Γ. ΔΕΛΑΣΤΙΚ (ΠΡΙΝ): Κύριε Πρόεδρε, στο σημείο 56 της απόφασης για τη Νέα Στρατηγική της Συμμαχίας αναφέρεται ρητά στο ότι σε σχέση με τα πυρηνικά, τα χημικά και τα βιολογικά όπλα οι δυνάμεις της Συμμαχίας μπορεί να υποχρεωθούν να δράσουν πέρα από τα σύνορα της ζώνης του NATO και πρέπει να είναι έτοιμες για παρατεταμένες επιχειρήσεις για να αντιμετωπίσουν τους κινδύνους της επέκτασης. Είναι γνωστό ότι οι ΗΠΑ θεωρούν τη Β. Κορέα και το Ιράκ το οποίο, ήδη, βομβαρδίζουν από μόνες τους, ως εστίες τέτοιου κινδύνου. Με βάση το ντοκουμέντο που υπογράφηκε τώρα πλέον και είναι θέση του NATO, οι ελληνικές δυνάμεις...

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Υποθετικές ερωτήσεις, αν το NATO θα κάνει κάτι στη Β. Κορέα, μου ζητάτε τώρα εμένα εδώ να σας απαντήσω; Το NATO, κ. Δελαστίκ, εμείς θέλουμε να είναι —και το είπαμε χθες— ένας Οργανισμός ο οποίος αποφασίζει με νομιμοποιητικές διαδικασίες, όπου συμμετέχουν όλοι. Αυτό γράφεται στο Καταστατικό του, αυτό πρέπει να εφαρμόζεται. Αν υπάρχει μια τέτοια περίπτωση, όπου κάποιοι πιστεύουν ότι θα πρέπει να δράσουμε, αυτό θα έρθει στα όργανα και με βάση όλες τις διατάξεις οι οποίες υπάρχουν θα πρέπει τότε και εμείς να πούμε τη γνώμη μας.

Γ. ΔΕΛΑΣΤΙΚ: Να πούμε τη γνώμη μας σε ένα τέτοιο ζήτημα.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Βεβαίως. Ό,τι αφορά το NATO θα πρέπει να λέμε τη γνώμη μας. Και το έχουμε πει και τώρα και σε σχέση με το Κοσσυφοπέδιο και το επαναλαμβάνουμε.

CNN: Κύριε Πρόεδρε, εξ αφορμής των διαφοροποιήσεων της κυβέρνησής σας με το NATO στον τρόπο με τον οποίο χειρίζεται τις επιχειρήσεις στη Γιουγκοσλαβία, πόσο έτοιμη για συνδιαλλαγή, πόσο αφοσιωμένη και πόσο έτοιμη είναι η κυβέρνησή σας να συμπορευθεί έως το τέλος με το NATO, ακόμη και αν αποφασίσει να στείλει χερσαίες δυνάμεις στη Γιουγκοσλαβία;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Εμείς έχουμε καταστήσει σαφές πολλές φορές ότι δεν συμμετέχουμε σε στρατιωτικές επιχειρήσεις. Εχουμε τονίσει ότι δεν συμμετέχουμε στην αποστολή στρατιωτικών δυνάμεων και όπως είπα προηγουμένως η ερώτηση για το αν θα σταλούν χερσαίες δυνάμεις στη Γιουγκοσλαβία έχει ήδη συζητηθεί και όλοι οι συμμετέχοντες είπαν ότι αυτό είναι μια ερώτηση που δεν μπορεί να απαντηθεί τώρα. Ισως αργότερα, αλλά δεν πρέπει να τεθεί τώρα γιατί είναι πολύ νωρίς.

ΕΥΣΤΑΘΙΑΔΗΣ (ΤΟ ΒΗΜΑ): Κύριε Πρόεδρε, όταν στο ανακοινωθέν του ΝΑΤΟ για το μέλλον των Βαλκανίων αναφέρεται ότι και η Γιουγκοσλαβία θα μετάσχει και αυτή στην ανασυγκρότηση της περιοχής, αυτό θα γίνει με τον Μιλόσεβιτς ή χωρίς τον Μιλόσεβιτς;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Εάν η Γιουγκοσλαβία θα έχει τον Μιλόσεβιτς, με τον Μιλόσεβιτς.

ΑΧ. ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ (ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟ ΕΙΔΗΣΕΩΝ) : Κύριε Πρόεδρε, πώς κρίνετε τη ρητή στήριξη από τον Πρόεδρο Ντεμιρέλ της ελληνικής πρωτοβουλίας για τη γιουγκοσλαβική τραγωδία;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Δεν έχουμε πόλεμο. Σε κάποια πράγματα συμφωνούμε. Ήταν πολύ καλό το κλίμα. Έκανε αυτή τη δήλωση. Εγώ το θεωρώ θετικό.

Σας ευχαριστώ.